

adın

FIKİR VE SANAT DERGİSİ

- Nuri ONAT
- Turgut YAŞASIN
 - Prof. Dr. Rasim ADASAL
 - Mehmet Ali BİLİR
 - Nuri AYVALI
- Hicabi KARAÇORLU
- Şükran MORGÜL
- Fatma SOYLU
- Papba BAJI
- Hayri GENÇOSMAN
- Erkal GENÇAYDIN
- Memduh SOYLU
- Nurettin SARIOĞLU
- Rüştü ASYALI
- Cüneyt ÖZKUL
- Hüseyin KABASAKAL
- Dr. Hamit SOYLU
- Adnan BOZKURT
- Tahsin GENÇOSMANOĞLU

10/68

REPORT OF THE

1917

26 Eylül

NURİ ONAT

Sahibi:

Ağın Kültür Derneği adına
Dr. Vâkîf ÖZKUL

Bu sayıda yazı işleri müdürü:
Hüseyin KABASAKAL

İdare ve haberleşme adresi:
İç Cebeci Özsoy sokağı
No: 3/4 — ANKARA

Yazı Kurulu:
Nuri ONAT, Nihat ASYALI
Mehmet ERGÖNÜL

Kapak deseni:
Aysel SERİN

Gönderilen yazılar "Yazı
Kurulu"nun incelemesin-
den geçer.

Gönderilen yazılar, yayın-
lansın veya yayınlanmasın,
geri verilmeyeceği gibi telif
ücreti de ödenmez.

Dergimiz ayda bir çıkar.

YIL : 2 SAYI : 22
EKİM — 1968

FİATİ : 200 Krş.
YILLIĞI : 24 TL.

Dizgi ve Baskı :

TÖYKO matbaası

Tel : 10 41 68

Ulus — ANKARA

26 Eylül, devrim tarihimizin en onurlu günlerinden biridir. Bu gün, yalnız Atatürk devrimlerinin sıralanışındaki yeri bakımından önemli değildir. 26 Eylül, bütün devrim atılımlarını etkileyen, onlara ulusallık kazandıran soylu bir gelişimin yıldönümüdür, Dil Bayramıdır.

Öyle devrim olayları vardır ki, etkilerinin kapsamı önceden kestirilemez, bilinemez. Dil devrimi de bu tür toplumsal ve kültürel bir oluşumdur. Bunu anlayabilmek için, devrim öncesi durumun bilinmesinde yarar vardır. Bu durum bilinmedikçe, devrimin bugünkü aşaması gereği gibi kavranamaz. Ne var ki, dil devriminin etkililik derecesini kavratmak için de, herkesi geçmişe götürmenin gereği yoktur. Aslında, böyle bir çaba olanaksızdır da. Bu nedenle, bundan 45-50 yıl öncesinden birkaç örnek vererek, okuyucuya karşılaştırma olanağı sağlamakla yetineceğiz.

İşte bir örnek: Vâli-yi Vâlâ-yı Makam-ı Vilâyetpenahilerine. Kısaca Türkçesi "Valilik Yüksek Katına." Başka bir örnek: Bir İzdıvac-ı Müteyemmen. Türkçesi "Uğurlu Bir Evlenme." Bir örnek daha: Menşûr-i mütevaziül-müstatilât, Şimdiki terimle "Dikdörtgen prizması." Şu da yasa dilinden bir örnek: Kanunun esbab-ı mücibe lâyihası. Günümüze deyişle "Yasanın gerekçesi." Son bir örnek daha Muallimin, Müteallimin ve Evliyâ-yı Etfai İçin Fenn-i Terbiye. Bu da, "Öğretmenler, Öğrenciler ve Ana-Babalar İçin Eğitim Bilgisi" demek.

Örneklerin hepsini, tarihsel belge değerindeki yapıtlardan ve elli yaşını üstündekilerin belleklerinde yaşayan sözcüklerden verdik. Gerçekte, "Osmanlıca" denilen bu dil anlaşmazlığı, böyle birkaç örneğe dayanmamaktadır. O, konuşma ve yazı dili olarak. Türk toplumunun çoğunluğu dışında süregelen, ulusal değişim özeliğinden yoksun, ruhsuz, iğreti bir kurumdur.

Atatürk'ün bütün çabası, ulusumuzun Batı uygarlığına girmesi amacına dönüktü. Ama, her şeyden önce, Türk ulusunu kendi varlığına kavuşturmak gerekiyordu. Özellikle onun kültürel kaynaklarına. Bunun içindir ki, öteki devrimler gibi, dil konusunda da çok önem veriyordu, Ulu Önder. Çünkü, bu konuya gerekli ilgi gösterilmezse, öteki devrimler dilsiz, anlatım gücünden yoksun kalırlardı. Büyük Önder, "Türk dilini, kendi benliğine, aslndaki güzellik ve zenginliğine kavuşturmak için, bütün devlet teşkilâtımızın dikkatli, alâkalı olmasını isteriz." demiştir.

Atatürk'ün bu yol gösterici uyarısının, Türk diline devletin sahip çıkmasının belgelendirilmesinden başka bir anlamı yok.

(Devamı sayfa 29'da)

Yalancılık, türleri ve giderilme yolları

Turgut YAŞASIN

Yalanı yalnız çocuklar değil, büyükler de söyler. Bazıları yalanı insan yaşamının bir görünüşü olarak nitelerler. Tüccarlar, avukatlar, hekimler ve siyaset adamları için, yalanın zorunlu olduğu da söylenmektedir. Başka bir görüşe göre de, yalan ile kültür arasında doğru orantılı bir ilişki bulunduğu ileri sürülmektedir. Kişi ne denli kültürlü ise, yalan söylemekte o derece beceri kazanmıştır. İlkel insan ise, ihtiyaç duymamıştır yalan söylemeye.

Çocuklarda en erken 3-4 yaşlarında görülür yalan. Daha önceleri söylediği yalanın sonucunu bilmez ve yalanında bilinçsizdir. Sonraları yalanın çıkar sağladığını, sorumluluktan kurtardığını yaşadısıyla öğrenir. Bilinçli ya da bilinçsiz olarak söylenen yalanları, kesin çizgilerle birbirinden ayırmak mümkün değildir. Çünkü her yalanda gerçeği saklamak ya da karşısındakini aldatma eylemi yoktur. Ama insanlarda gerçeği yalanlaştırmaya meyli vardır. Çocukta zaman kavramı gelişmemiştir henüz. Bu yüzden, bugün yerine dün diyebilmektedir. Çocuğun bir olaya tanık olmasıyla herkesi şaşırtabilir bu durum. Bilinçsiz yalanın öteki nedeni rüyalarlardır. Çocuk arzu ettiğini, rüyasında elde ederse mutlu olur. Fakat gördüğü

rüyasını yaşamış gibi anlatır çoğu kez. Uyanıklık ile uyku durumunu ayırdetmez çünkü. Bu da, yalana yöneltir çocuğu. Aslında yalanın kaynaklarını dört grupta toplamak gerekir.

a - Aşağılık duygusu, b - Suçluluk duygusu, c - Kıskançlık duygusu, d - Saldırganlık duygusu.

HAYAL VE TASARIMA DAYALI YALANLAR:

Çocuk hayal gücünün şiddetli bir tempo ile işlemesi de, türlü yalanlara yol açabilir. Uyanık iken rüya görmüş gibidir çocuk. Bu durum gerçek algılar kadar güçlüdür. Fakat gerçeklerle hayalin karışmasına, neden teşkil eder çoğu kez. Çocuklarda olduğu gibi, yetişkinlerde de görülür aynı durum. Bu tür yalanlar kişiyi uzun süre meşgul ederse, ilerisi için tehlikeye yaratabilir. Önce gerçeklerden kaçmak suretiyle marazileşir. Daha sonra aşağılık duygusuna kadar gider.

İFTİRA ŞEKLİNDEKİ YALANLAR:

Hayalgücü yalanlarına çok yakındır bu da. Cinsi isteklerle ilgilidir daha çok. J. J. Rousseau "İtirafımlarım" adlı eserinde buna ait güzel bir örnek vermiştir.

"Yanında hizmet ettiği kadın 19 yaşında iken ölür. Ruso, kadının malları satılırken, kadının bir kurdelasını saklar nedenini bilmeden. Arandığında üzerinde çıkar kurdele. Ruso, gene nedenini bilmeden, kurdeleyi genç ve güzel aşçıdan aldığı söyler. Kız itiraz eder, Ruso ise ısrar eder." Bu olay Ruso'ya gün geçtikçe işlemiş ve şöyle demek zorunda bırakmıştır. "Bu yük vicdanımı ezmekte, gönül huzursuzluğu vermekteydi. Şimdi diyebilirimki bu yükten bir dereceye kadar kurtulabilmek için İTİRAFLARIM'ı yazdım."

Otto Tumlirz adlı psikolog, 17 yaşındaki bir gencin uyanıklık rüyasını şöyle anlatıyor: "Bu genç tam iki yıl süreyle uyanıklık rüyası görmüştür. Sakin ve parlak bir gecede, kendi ruhunun eşi bir kadını nasıl kurtardığını anlatıyor. Parka bitişik apartmanda oturan kadın çok zengindir. Hırsızlar soymak için evine girerler bu yüzden. Genç yardıma koşar, hırsızlar kaçarlar ve kadın kurtulur. Genç bu kahramanlığını, kadının beyaz gerdanlığından aldığı bir öpücükle kutlamakla yetinir." Kanuni'nin oğlu Mustafa'yı öldürmesinin nedeni, Hürrem Sultan'ın itiraflarıdır.

NEDENİ BİLİNMEYEN YALANLAR

Çocuklar gerçeği yalandan ayırtedemedikleri için yalan söylemek zorunda kalırlar çoğu kez. Öğretmen birgün çocuklara, "Ahmet arkadaşınızın ayağı kırılmış buzdan kaydığı için, dedi. Daha öğretmen sözünü bitirmeden Metin yanına sokuldu, "Bende bir kez dağda düşmüştüm. Hastanede tedavi gördüm. Bacağım şimdi bile ağrıyor." dedi. Metin'in konuşmasından sonra böyle olaylara tanık olanların sayısı bir hayli arttı sınıfta. Çocukların bu tür anlatışlarına yalan deyip geçmek, problemi çözmez. Onların gerçeği kavramalarına yardım etmeli, daha doğrusu örnek olunmaya çalışılmalıdır.

NEFSİ SAVUNMA VE INKAR YALANLARI:

Suç işlediğinde cezalanacağından kor-

kar çocuk. Suç sonucu ceza tabii görülürse, zayıf kişilikli bir çocuğun yalana sapanması da tabiidir. Örneğin, velisinin yerine karnesini imzalamak gibi. Bu gibi durumlarda "doğru söylersen, seni cezalandırmayacağım." Ya da, "Ben seni çok severim. Neden benden çekiniyorsun?" şeklindeki sözlerle cesaret vermelidir, çocuğa.

İFTIRAYA BENZEYEN YALANLAR:

Çoğu kere nefsi korumak için söylenir, iftira yalanları. Bir çocuğun saati kaybolmuştu. "Çocuklar saati kim aldı, Ayşe ağılıyor, dedim. Ali hemen elini cebine soktu, bende öğretmenim dedi. Fakat kuşku ile yüzüne baktığı görürnce, Mehmet cebime koymuş dedi ve ağlamaya başladı."

Bazan bunu sen mi yaptın sorusu, çocuğu o işin başkası tarafından da yapılabileceğini gösterir ve onun için bu durum bir çıkış kapısı olabilir çocuğa. Bu tür yalanlar, çocuğa uygulanan kötü eğitimin ileri gelir tüm.

MARAZİ YALANLAR:

İsteriklerde, geri zekâlılarda ve zayıf bir kişiliğe sahip olanlarda, sürekli bir ruh özelliği olarak görülür. Bu tür yalancılık adli olaylarda büyük güçlükler doğurur ve yargıcları yanıltabilir. Marazi yalanlar ancak, araştırmalarla anlaşılabilir. Çocuğun hayal kurmasında görülen anormalliklerin, çoğunluğu bu yalan türünün sonucu olabilir.

HATIRLAYAMAMAKTAN İLERİ GELEN YALANLAR:

Marazi yalana çok benzer. Ergenlik devresinde görülür daha çok. Bu devrede çocuk, başından geçen bir olayın bazı kısımlarını zamanla unuttur. Hayalgücü kuvvetli olduğu için, günün birinde olayı kendince canlandırır. Bu, ya gerçeğe yakın, ya da çok uzaktır gerçekten. Böyle du-

rumlarda, çocukların tanık oldukları olayları dikkatlice izlemelidir. Çünkü herkesi yanıltabilir. Hattâ, akraba ve dostların aklarının açılmasına bile sebep olabilir.

Yukarıda sıraladığımız yalan türleri yanında, çıkar, maddi yarar, kahramanlık, propoganda, üstün görünmek, sır saklamak amacıyla söylenen yalanları da saymak gerekir.

YALANCILIĞIN GİDERİLME YOLLARI:

1 — Yalanı zorunlu kılacak kadar çocuğa baskı yapmamak.

2 — Yalanla ilgili örneklerden, mümkün olduğu kadar kaçınmak.

3 — Doğru söyleyenleri her fırsatta övmek.

4 — Yalan söylemeye meyilli bir çocuğu, yalancılığı alışkanlık haline getirmiş bir çocukla arkadaşlığına engel olunmalıdır.

5 — Yalan söyleyen çocuğa, yakınlarının sevgisini ve güvenini kaybedeceği sık sık tekrarlanmalıdır.

6 — Yalanın tedavisinde en sakıncalı ve o derece etkisiz araç dayaktır. Bundan mümkün olduğu kadar kaçınmalıdır.

7 — Yalan söylediğinde çocuğu cezalandırmamaya gayret edilmelidir.

8 — Yalan söyleyen çocuklarla mücadele edilirken, her çocuğu bireysel bir tedaviye yani kendi bünyesine, mizacına, ruhi özelliklerine, sosyal çevresine ve aldığı eğitimin biçimine dikkat etmelidir.

SONUÇ:

Yalan söyleyen çocuğu hemen affetmek, ya da suçunu itiraf ettirerek onu sorumluluktan kurtarmak, eğitsel bir yol değildir. Çünkü, affetmek de, kayıtsız kalmak da çocuğu yanlış yollara iter. Çocuk "mademki gerçeği söyleyince beni affedi-

yorlar, o halde dayaktan kurtulmanın tek yolu budur" diyecek ve yalan söylemede yeni bir teknik geliştirmiş olacaktır.

Normal bir çocuğun yalancı oluşunun nedenini, çevresinde aramalıdır. Bu yüzden ana - baba örnek olmak zorundadır. Eğer anne işi olduğu için, evde olduğu halde gelen misafire "annem evde yok" de-dirtirse, çocuğuna yalanını önlemek yerine teşvik etmiş olur. Yalancılık çocukta kökleşmiş ise, bunu anlamak ancak psikologun işidir. Biz ana - baba olarak çocuğumuzun yalancılığına önlemiyorsak, hiç olmazsa onu yalana iten nedenleri ortadan kaldırmalıyız.

Yalan söyleyen çocuğa, yalanından dolayı pişmanlık duyurmak en iyi yoldur. Bu gibi durumlarda ana - baba çocuğun işlediği suçu unutmamalı, çocuk yalan söyleyince ona karşı olan tutumunu değiştirmelidir. Çocuk bu değişen tutumu sezer. Kaybolan ya da azalan sevgi ve itibarını yeniden elde etmek için tüm gücünü zorlar. Çocuğun yalanı anlaşılmazsa ve çocuk bu yalanın kendisine bir çıkar sağladığını sezerse, türlü yalanlar uydurmaya devam eder.

Çocuğa doğruluk fikri verilmeye çalışılmalıdır. Söylediklerini ispat etme olanağını vermelidir. Haklı olduğunda onu beğendiğimizi mutlaka göstermeliyiz. Ona inanmak değer vermek, böylece doğru sözlü olmanın manevi tadını tattırmak lâzımdır. Duygularındaki çatışmayı gide-recek elle tutulacak şeyler kazandırmak, ona gerçek sevgisini verir, yalandan vazgeçirir. Çocuğa karşı hoşgörür olmak, onu bulundugunu ortam içinde değerlendirmek ve mutlaka kusur arar bir gözle bakmamak gerekir. Eğer üzerinde çok titizlikle durulursa, çocuk için bir ilgi çekme mekanizması haline gelebilir. Aslında yalancılık bir problem değildir, onu problem haline getiren tüm bizler oluyoruz.

İnsan ruhunun güneş ay ve yıldızlarla ilişkileri vardır

Prof. Dr. Rasim ADASAL

KONUYA GİRERKEN

Uzayın milyonlarca yıldızlarından birine kaderli bir macera ile dünyaya gelen insan beraberinde getirdiği hayat enerjisini belirli bir sona doğru uzatabilmek için iki çevrenin tesirleri altında ve arasında uymak zorundadır. Bunlardan biri organ hücrelerinin ve sıvılarının teşkil ettiği "İç Çevre"; diğeri ise tabiat ismi altında topladığımız ve çok çeşitli biyolojik ve kimyasal elementlerden örgütlenen "Dış Çevre"dir. Bir bakıma insanın iç ortamı yalnız başına hayat için yetmez; ve esas itibarıyla vücut ve ruh birliği olarak insan devamlı şekilde dış çevrenin etkisi altında kalmak suretiyle gelişmekte ve çalışabilmektedir. Güneş ışınları, havanın birleşimleri, toprağın biyokimyasal özellikleri ve yardımcıları olmasa dünya üstünde hayat kalmaz. Bu tabiat çevresinden gelme tesirler yalnız fizyolojik mânada değildir; yani yalnız insan sağlığını ve dengesini ayarlamakla kalmaz; aşırılıklara, yoksunluklara veya dengesizliklere, iklim ve hava değişikliklerine ve hattâ rüzgâr gekilleri ve esintilerine göre bunların tesirleri patolojik yani marazi bir nitelik alır; ve bunlara ait olmak üzere bir takım bedensel ve ruhsal sıkıntılar ve hattâ hastalıklar belirir; ya da mevcut olan bir hastalık körüklenir.

Yukarıki başlığa "Meteoropsychologie" bilimsel ismi vermek daha doğrudur. Zira insanın üstünde yaşadığı dünyaya ve hattâ daha geniş mânada "Kozmoz — Uzay"a ait bütün tabiat elementleri ve fenomenleriyle insan fiziği, karakteri ve ruhu arasındaki ilişkileri ifade eder. Bu eski insanlık çağlarının "Yıldızlar bilimi — Astroloji"den başlamak üzere modern bilim incelemelerine ve anlamlarına kadar uzanır; ve zamanımızda havalarda ve değişiklikleri, mevsimler, iklimler, güneş ısı ve lekeleri, hava elektriği toprak çeşitle-

ri, ve kimyasal birleşimleri, nihayet kozmik olaylar ve yıldızlarla insan ruhunun davranışları ve bazı anormal halleri arasında bir bağıllık bulunduğunu objektif olarak göstermektedir. Dünya'ya ait tabii fenomenlerle insan ruhu arasındaki ilişkilere "Geopsyche" denebilir.

Nitekim Heidelberg Üniversitesi profesörlerinden Dr. W. Hellpach'ın bu isimde çıkmış önemli bir kitabı vardır. Senelerce önce Paris Tıp Fakültesi Sosyal Tabbet ve Tıp Tarihi Profesörü ve Tıp Akademisi üyelerinden olan ünlü Prof. Laigle Lavastine patronajı altında yayınlanan ve bir çok tanınmış bilim adamlarının çeşitli konularını yazmış oldukları kitapta da bütün bu problemler yeni bir görüş ve bilimsel izahlarla ele alınmaktadır. Yukarıki "Geopsyche" yanına, uzay fenomenleriyle insan ruhu arasındaki uzak yakın ilişkilerini "Cosmopsyche"yi de katmak gerekir. Nitekim son zamanlarda bunun marazi olayları "Cosmothologie" ismi altında toplanmaktadır. Haziran ayı içinde İstanbul'da toplanmış olan 17 nci tablolar birliği kongresinde çeşitli konular arasında o sıralarda en kritik bir durum gösteren gençlik olaylarına da değinmiş; ve üniversite Tıp Fakülteleri dışındaki hekimlerin tarafsız aracılığı hakkında fikirler ileri sürülmüştür. Bu arada bir üniversite hocası olarak tarafından da yalnız memleketimizde değil, bütün dünyada aynı zamanda ardı ardına başgösteren ve modern gereklere göre geniş bir eğitim ve öğretim reformunu güden gençlik hareketleri çeşitli yönlerden ele alınmış, bunların aile - okul - toplum psikolojileri ve terbiyeleri ile olan psikososyal ve ekonomik etkenleri anlatılırken, mevsim ve uzay anlatılırken, mevsim ve uzay fenomenlerinin "Meteorologique" anlamda olarak uyarıcı yani tali bir tesiri olabileceğini de bazı esprilerle anlatılmıştır.

Sonradan yerinde bir ilgiyle benimle

temasa geçen ve aydınlatma isteyen bir yazara bütün bu düşünceler anlatılmış; ancak 2-3 gün sonra İstanbul gazetelerinden birinde bunun daha ziyade meteoroloji ile olan ilişkisi belirtilmek suretiyle bana çok soru sorduran sansasyonel bir hava yaratılmıştır. İşte bu etüdümü, dünya bilginlerinin ve iklim ve hava problemleriyle ilgili ünlü hekimlerin bu konu hakkındaki düşüncelerini daha geniş bir şekilde ifade etmek ve meraklı okurları aydınlatmak için kaleme almış bulunuyorum. Esasen yukarıda belirttiğim kongrenin toplandığı günlerde Ulus Gazetesinde "Nüfus Artımının Psikososyal Yönleri" adlı bir seri yazımda genç kuşakların problemleri bakımından psikososyal etkenlere ne kadar önem verdiğim belirtilmiş bulunmakta idi.. Ancak bunu ifade ederken de yine bir ruh hekimi olarak güneşten Ay'a kadar yıldızların, kozmik ışınların, çeşitli iklimlerin, bütün naturel fenomenlerin insan ruhuna olağan sağlık ve hastalıklar bakımından az çok tesirleri olduğu kanısındayım.

Ünlü fizik bilgini Eddington'un dediği gibi "İnsan organizması az çok yıldızla atom arasında aynı mesafededir". Hiç olmazsa güneş sisteminde yer alan gezegenlerin insan organizmasına bir tesirleri olduğu inkâr edilemez. Bir çok doktorlar insan sağlığı üzerinde astrolojik tesirlerin müsbet rolüne inanırlar. Uzun asırlar içinde insan eskilerin "İlmî Nücüm" dedikleri astrolojinin daha ziyade halk arasında yer alan hurafelerine saplandığı için bilimsel incelemelere yanaşılmamıştır. Bunun gibi zamanımızda dünyanın her tarafında spiritizmayı, hipnozu ve diğer normal üstü telepatik ve telekinezik olayları bazı şarlatanların veya da mistik eğilimli bazı insanların şu veya bu maksat için kullanmalarına rağmen, mutlaka mevcut olan bir gerçeği incelemek ve aydınlatmak hususunda bir çok bilginler ve hekimler ilgiyi göstermezler; ve sade uzaktan yermekle yetinirler. Oysa dünyanın bazı ciddi üniversitelerin de "Parapsychologie" enstitüleri kurulmuş olduğu gibi, normal

üstü fenomenlerin bilimsel aydınlanmalarını yapmaya çalışan bazı ciddi dergilerde çıkmaktadır. Nerde kaldığı klimatoloji, meteoroloji ve hattâ kozmoloji bugün hekimlik etüdleri arasında yer almış bulunmaktadır.

TIBBİ METEOROLOJİNİN İLK KAYNAKLARI

Modern hekimliğin denemelerine ve görüşlerine varmadan önce, bazı ilgili doktorlar iklim ve hava değişikliklerinin insan organizmasına ve ruhuna olan inkâr edilemez tesirleri hakkında düşünceler ileri sürmüşlerdir. İlk adımı atan Amerika'da Charlston'da Lining'dir (1730). Bu görgülü hekim bugünkü tesirli ilaçların ve koruyucu araçların bulunmadığı bir zamanda bölgesinde büyük bir salgın yapmış olan "Sarı Humma"nın yaz ayında belirdiğini ve havanın serinlenmesiyle salgının söndüğünü görmek suretiyle bunu mâ-nalandırmış; ve zamanla hastalığın salgın devrelerle bağlılığı olduğu yargısına varmıştır. Bu hekim insan vücudunun atmosfer değişiklikleri esnasında gösterdiği biyofizyolojik değişiklikleri de incelemiş; ve o zamanlar her gün bir kaç defa ağırlığını tartmak, aylara ve mevsimlere göre olan farkları bulmak yolundaki çalışmaları meslektaşları tarafından bir alay konusu teşkil etmiştir. Oysa modern hekimlikte de beden tartısı önemli bir esas teşkil eder. Bu derin görüşlü ve çalışkan hekim, 52 yaşında ölmüş; lâkin ondan sonra bazı meslektaşları meteorolojiye ait çalışmalarını inceleyen bir medikal dernek kurmuşlardır. Bugün bu hekimin ismini bilen doktorlar çok azdır; ve hayatına ait ancak ufak bir monografi kalmış olmakla beraber, meteorolojinin henüz baki olan alanını inceleyen bilginler bunu kendilerine en büyük ve ilk üstad tanırlar.

(Devamı var)

Bu yazı serisi, Sayın Prof. Dr. Rasim Adasal tarafından "ULUS" gazetesi ile "AĞIN" dergisi için hazırlanmıştır.

Bir Yapıt Üzerine

Nuri ONAT

Çağımız eğitiminin en belirgin özelliği, hiç şüphe edilmesin ki nesnel (objektif) değerlendirmeye dayanmasıdır. Bütün düşünürler bu yargıda birleşirler. Çünkü, gerçekte değerlendirme, eğitim sürecinde son aşama olan davranışların ne oranda kazanıldığına saptanmasıdır. Bunun içindir ki, bir eğitim etkinliğinin bilimselliği, nesnel değerlendirmeye verdiği önem oranında olabilir. Başka bir deyişle, nesnel değerlendirme ile ilgilenmeyen bir eğitim düzeni, karanlıkta göz kırpmaya benzeri çabalardan başka birşey yapamamaktadır.

Bir süredenberi değerlendirme ile ilgili yaygın yayın yapılmaktadır. Üstelik, bu konudaki kuramsal yapıtlar azımsanamayacak sayıdadır. Ne var ki, öğretmenlerin ve öğrencilerin karşılaştıkları güçlüklerin çözümüne yarayacak pratik nitelikli yayın yok denecek ölçüde az, ya da yetersiz. Okulların giriş sınavlarıyla ilgili test kitapları bir yana bırakılırsa, alanın boş olduğu görülür. Bu durum, eğitimimizin bugünü olduğu gibi, geleceği için de elbette ki sevindirici değildir.

Hangi alanla ilgili olursa olsun, bir aksaklığın, bir yetersizliğin belirtilmesi ile ona çözüm yolu getirilmesi benzer işler sayılamaz. Bizim özel durumumuz, daha çok ikinci yolun izlenmesini gerektirmektedir. Bu bakımdan, Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma ve Değerlendirme Bürosu uzmanlarından Behram Uçkunkaya ile Necati Cebe'nin hazırladıkları "YENİ OKUMA KİTAPINA GÖRE TESTLE TÜRKÇE" adlı kitabı bütün yönleriyle

çok ilginç görmekteyiz. Çünkü, kitap, bir yandan önemli bir boşluğu doldurması, bir yandan da eğitimcilere kılavuzluk edecek nitelikte olması dolayısıyla gerçekten ilginç...

Yazarlar, kitabı en son bilimsel verilere eğitim psikolojisinin en yeni uygulamaları biçimlerine göre hazırlamışlar. Bunun içindir ki, yapıt, yeni "İlkokul Programı" ile de bağdaşık durumda.

Uygulamadan önceki durumuyla çok yararlı görülen kitap:

1 — Öğrencinin, kendikendine öğrenmesine, kendikendine değerlendirmesine,

2 — Öğretmenin, test konusuyla yakından ilgilenmesine, enaz bir türde tekniğe uygun test sorusu hazırlamasına, "program geliştirme" kavramının niteliğini derinliğine kavramasına yardımcı olacaktır. Kitap, ilkokulun beşinci sınıfı ile ilgilidir. Öteki sınıflar için de benzer çabaların gösterilmesi en içten dileğimizdir.

Kitabın, bu alandaki yayınların en bilimseli olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü, eğitim biliminin bütün dalları gözönünde bulundurularak hazırlanmış. Yeterince emek çeken bu kitapta, hem çocuğun öğrenme gücü, hem de test tekniğinin bütün ince-likleri dikkate alınmıştır.

OKUMA KİTABI'ndaki bütün konular, ana fikir çevresinde dönen özlere göre seçilen 585 soruyu içeriyor kitap. Sorular, çocuğun okuduğunu anlamasını, dil bilgisi ve imlâ kurallarıyla ilgili bilgi, beceri, davranış aşamalarını denetlemekte; değerlendirmeye sunuluş durumuna getirmektedir. Öğrenci, kitabın sonuna eklenen "CEVAP ANAHTARI"na bakarak soruya verdiği karşılığın doğruluğunu ya da yanlışlığını anlayabilmektedir. Bu yolla da, bildikleriyle yeni öğrendikleri arasında bağlantı kurarak, en uygun öğrenme düzenine girebilmektedir.

Memleketin en önemli eğitim sorunlarından birinin üzerine yürüten yazarları candan kutlarız. Bu arada, müfettiş ve öğretmen arkadaşların da, bu ilginç yapıtın yayılması konusunda çaba göstermelerini içtenlikle salık veririz.

Uyan Bacı

Mehmet Ali BİLİR

Yüz yıllar boyu sana yaşama olanağı vermiyen; ne senin dinin ne senin doğal şartın ne de senin bilgisizliğin. Bak bacı niçin seni aydınlatmak, yol göstermek istemediklerini, senin bir kardeşin olarak kaçamak yollarla kendi çabalarımla onların toplumuna girdim. Sana anlatayım, sana saçın teli görünürse günahdır der, kendisi saçını her hafta bir renge boyar. Kadın okumasın der sana, kendileri özel kolejlerde okur.

Kadın çarşıya girsin der, kendisi mini ctekle gezer veya gezdirilir. Senin birazcık uyanmana, hakkını aramana ahlâksızlıktır der.

Senin biraz temiz gezmeni de istemezler bu denli kişiler.

O tırnak uzatır moda olur, senin, kuzularını gütmek için dokuduğun torba onların el çantası, süsü olur. Senin yaptığın her hareket kabadır. Onların görüşüne göre. Bütün çabalar, senin uyanmaman için ama bacı senden yana olan bu Mehmetler nasıl senin yurdunu paylaşmak isteyenleri büyük kumandanın emriyle denize dök-tüyse; senin uykundan uyanmanı istemiyenlerin maskelerini düşürmüştür artık. Uyandık, uyanıyoruz elimizde meşalelerimizle sana yol gösteriyoruz. Beşikten mezara kadar oku kafanı kalayla bacı. Bizim uyanmamız midecilerin uykusunu kaçırıyor. Aman kardaş sen darılma ben emeğimizin karşılığını seninle birlikte alacağım. İşte daha düne kadar kadının yeri dört duvar arasındır diyen orta çağ zihniyetinin kalıntılarını temsil edenler, bu gün anadolu kadınının çeşitli sorunlarını, ba-

şarısını görünce dayanamıyorlar, olmaz kadın çalışmasın diyorlar.

Bacı nasıl başında pusunla, belinde kuşağınla ayağında çarığınla elinde iğnenle sırtında mermi taşıyıp Mehmetçığı zafere ulaştırdınsa; güç olanaklarla yarının büyüklerini elinde alfabe ve kurşun kalemle gene sen zafere ulaştıracaksın. Haydi bacı, anlının teri elinin nasırı belinin kanburu ile sana sonuna dek yardımcı olacağım. Uyan, koş ilim irfan ocakları olan okullara koş bacı...

Bozuk Düzen

Burası Çukurova

Ben Ilıca Köyünden Çörük Bekir

Bir kanun çıksa ki herkes toprağına gömülecek
Açıktaki kalırım

Biz vatan demişiz bayrak demişiz

Yemen demişiz, Arıburnu, Çanakkale, Sakarya

Kimileri bedel ödemiş cepheden kaçmış

Çevirmiş cömert toprağı bir güzel

Biz cıvı kalmışız

Burası Çukurova

Eer: Ilıca Köyünden Çörük Bekir

Kim ne derse desin inanmam

Bu düzen düzen değil vallaha.

M. NURİ AYVALI

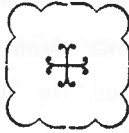
Sevmek Kaderde

Mutludur o güneş ki, ışıklarıyla sarar
Benim gözümünden uzak, gördüğü yerde seni;
Güneşten de mutludur şu esip geçen rüzgâr,
Okşamıştır gezdiği ipek tellerde seni.

Gece olup güneşi sınırlamak isterdim,
Yel olsam yalnız senin saçlarında eserdim;
Öyle büyük, öyle çok, öyle derin ki derdim
Kime sorsam söylüyor deva bu derde seni.

Hep seni çağırarak savrulsa göğe küllüm
Yalnız senin içindir her derde tahammülüm;
Mümkün mü seni bir an düşünmemek güllüm
Elden gelen şey değil; sevmek kadarde seni...

Hicabi KARAÇORLU

İstemek

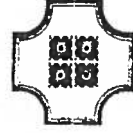
İçmek istiyorum ne bulursam
İster viski, ister şarap
İster ispirto olsun.
Taki seni ve yalnızlığımı unutana dek.

Sarhoş olmak istiyorum,
Nara atana, kadehlerde seni görene,
Sesimi bu kente duyuruna
Hayallerimi hakikat edene dek.

İçmek istiyorum mezesi olmasada
Acılarım meze unutulalım saki olur,
Bir teselli eden olmasada
Ankarımız tesellim olur.

Sarhoş olmak istiyorum,
Sen olsanda olmasanda
Kırıp dökmek istiyorum herşeyi
Aradığımı bulsamda bulamasamda.

Şükran MORGÜL

Köyüme Hasret

Sıtma Pınarından su içemedim
Orağı alıpta ot biçemedim
Neyapam köyünden vazgeçemedim
Dağını taşını görmeğe geldim.

Fikriye sözlerin kurban olayım
Köseğil nasıllar sana sorayım
Derdime devayı sende bulayım
Gönliümü sizlere vermeğe geldim.

Annem hamur yaptı yorgun olacak
Fatmayı arayıp nerde bulacak
Sacda yufka şimdi durmaz yanacak
Çabucak lılayı sermeğe geldim.

Halisim, Adil'i incitme sakın
Yüzünü öpeyim bana gel yakın
Sizi çok özleyen ablana bakın
Yüzümü yüzünüze sürmeğe geldim.

Ey... kızlar toplanıp gidin varında
Yoncalar boy vermiş çay kenarında,
Bitmez onu dermek bugün yarında
Size yardım için dermeğe geldim.

Kuzumun kıması acep soldummu
Koyunlar ağıla gelip doldumu
Yünleri eğirilip hazır oldumu
Dedeme bir çorap örmeğe geldim.

Fatma SOYLU

Papba Baji'dan Mektup

Papba BAJI

Ciğerden Sevgülü Çağalarım,

Evvela selam eder, hasretle gözlerinden öperim. Çağalarım, nasıssız? eyimisiz? eyi olmazı Cenabı Hak'dan dilirim. Eğer sizde Papba Bajiden sorgu suval ederse, hemdolsun kızozik olmuş oturirim.

Gurbetde galan hasliyatlu yavriklerim, sizleri çoh ösgedim, hepizde burnumda tütirsiz, gündüz hayalimde, geje üriyamdasız. Deyirimki şindi ganatlu bir guş olsamda, oraya gelsem, gopa gopa boynuda sarılsam.

Vahbeni çağalarım vahbeni!... kimbülür o gurbet ellerde anasuz babasuz nedirsiz!.. burda olsazda size pıspışıklı pilav, perper boranisi, gıldırıklü küfde, gatmer, gurutlu çorba, kömbe, işli küfde bumbar yapsamda yesez.

Gurbanı olduğum gurbet guşi çağalarım, gendüze eyi bahın hemi? hasde olur tiriğe, ötürüğe düşersizde o gurbetde size bahan olmaz. Hem her yuhlamadan öge üç defa ohuyun üfürün, sabah gahınca "Desdur savuş kor şeytan" deyin. Çağalarınızın hındiklerini silmeden dışarı birahtamayın, tango tumanı geymeyin, uzun tuman geyin hemi?

Düneğin dedimki uşahlar öğleden sora beni Dedezin mezerine götürün. Çağalar elimden dutdi götürdiler. Ben varmiyimki anam, yere girem nolur, ölemirimki ölemede gurtulam, gıçımda derman galmadı!.. gojiğim arğır!.. kutmüjürüm olmuşim!.. diğnene diğnene gitdim, gitdim ama mezeri

bulamadım, daşları çağalar gıldırlamışler, ortalıh dümdüz olmuş.

O sırda Vahşene düğünci gedirmiş, taniyenler geldiler, halimi sordiler, tangolarndan birine döndüm:

Dedim Çağam, "Burası nere?"

Dedi "Mezerlık"

Dedim "Ağınlımısın?"

Söledi "He, He"

Dedim "Deden mezerini bülirmisin?"

Söledi "Yoh, Yoh."

Dedimki: "Çağam, guzim, yavriğim, burda hepimizin hısımları olan, benim gibi düneğinin teze gelinleri olup, böğünün koptop olmuş papba bajileri, emmalari, abalari, immi bajileri, eşolari, gine düneğinin daşı sıhıp suyuni çıkararı, yumruhu oynayan, böğünün kutmüjürüm olmuş emileri, çejeleri gibi nijeleri yatir!.. neye gelipde, bu mezerleği yapmırsız? Dediki Papba Baji:

Ağın var, derdi çoh, yardım eden yoh.

İş çoh, kimsede ses yoh, iş lafa gelince, laf atan çoh.

Cevat Bey var, Cevat Beyi seven
çoh, kadrini bilen yoh.

Baş var, saç yoh, şımşır tarak
çoh.

İşte bele çağalarım!..

Bıldır yoluza çoh bahduh gelmediz, bı-
yıl gelin hemi? gelürsez gışlıgızı yapar,
gider, oni yer gine gelürsüz.

Emigilin Ehmet'de Andiride bir gızı-
nen aşna fişne olmış. Güzin Andiri'ye dü-
ğünci getmişdi, toprağı başına goyduğum
o salahana Ehmede aşuhlama atmış, de-
mişki:

Muradın suyunda gum ince, ince.

Sil göziün yaşını, sil terleyince.

Erzail gelmişki canımı ala.

Ben vemem canımı Ehmet gel-
meyince.

Ehmet'de anasını goz gabına gomiş,
ille bu gızda bu gız!.. Şaşurduh galduh,
getdi isdediler, "Biz Lollardaki Medrese'-
nin das salonunda asri düğün isderük" de-
mişler. Cinim perim başıma üşdi, dedimki:
"Toprah başıza nolur, tezek yiyesiler, dört
top sirimnen, bir baroş sirim suyi neyize
yetsirki!.."

Bibigilde eyiler, ordaki çağalara çoh
selamları var. Bıyı poşavarları eyi, Cul-
facufdaki sürsülüklü tarlaya da gılgıl ekdi-
ler. Murat kenarındaki yandahlu tarlayı
hökümet aldı. Çejen deyirki: ağaçlara,
teveklere para verdilerde, süldüğünlere,
yandahlara para vermediler. Deyirimki e-
jep Hojagilin Apdurahmana söylesek dut-
durabilürmüyük.

Yavrikler'im, Ağın şindi çoh güzelleş-
di, mişmişler aşdi, navrezler oldi, Çelebi
Deresi çıhdi, ortalıh gıdık guzi doldi, in-
coplar iboboplar ötir, İsberek Deresi ahir,
Papba Baji selamedip, yoluza bahir.

Tevfik Ağabeyin ardından

Bacanak olduktan, tam dört yıl sonra
tanıştık. Bir haziran günü idi, trenimiz a-
ğır ağır Ankara garında dururken, Ben
pencerelerde elimdeki resime bakarak ka-
labalık içinde gözlerim onu arıyordu. O,
eskiden tanışıklığımız varmış gibi kompar-
tmanın penceresi önünde durdu, "Hoş
geldin Mehmet" dedi, işte dört yıllık ba-
canaklığın verdiği samimiyetle orada ku-
caklaştık ve öpüştük.

O, soğukkanlı, ağırbaşlı, evine karşı
müşfik bir aile reisi, çocuklarına karşı bir
babadan beklenen her fedakârlığı yap-
maya hazır bir insan idi. Görevine bağlılı-
ğını, âmirlerine karşı saygılı, dürüstlüğünü
tanıyanlar anlatmakla bitiremiyorlar.

Ruhî haliyle içe dönük, kırk defa ölger,
bir defa biçer, iki dinler bir söylerdi. Ya-
şıyanlar Onu bu şekilde yaşatacaklar.

Çalışması nasıl sessiz oluyordu ise, bi-
linmiyen yolculuğa da sessiz ve kimsesiz
çıktı. Şair bu yolculuğa çıkanların ardın-
dan sallanmaz mendil ve el demişse de; o
şair onun gibi yola çıkanları izlememiş ol-
sa gerek, onun ardından Mehmetler, Ma-
hirler, Metinler, Gülçin ve Gülnurlar ren-
gârenk mendil sallıyarak "Gitme Baba
gitme biz daha yuvadan uçmadık diyor-
lardı". Hem el, hem de kollar sallanıyo-
du. Arkasında bıraktığı bizlerde inandığı,
hak, doğruluk, hürriyet içinde yaşama ça-
balarını vere vere tüm insanlar gibi bilin-
miyen yere yolcu olacağız.

Her insanın başka kişileri etkiler yönü
vardır. O ise maddiyata değer vermeyen,
çıkarıcılardan nefret eden, hele maddî de-
ğerlerle övünenlere sadece bıyık altından
gülen bir tutumla onlara acırdı. Çünkü meç-
hul yolculuk zamanı gelince maddecilerin
taptıklarının, onları kurtaramıyacağını
çok iyi bilen ve inananlardandı.

İmanın arkadaşın, ruhun şad, yerin nur
olsun ağabey!

Mehmet BİLİR

Beklediğim kuşlar

Hayri GENCOSMAN

Ne zamandır ki, sevgili dostum, ozan Mehmet Ergönül'ün Beklediğim Kuşlar adındaki kitabı üzerine bir yazı yazmayı kurdum. Ama belli ki arada dostluk olunca bu iş zorlaşıyor. Geçenlerde bir gazetesinin birinci sayfasında, Mehmet Ergönül'ün, Sümerbank marşının güfte yarışmasını kazandığını okuyunca, içim coşku ile doldu. Artık elimdeki işleri bitirir bitirmez düşündüğüm yazıyı yazacaktım.

Mehmet Ergönül küçük yaşlardan beri şiir yazar. İlk şiirleri Yedigün dergisinde çıkardı. O zamanlar onun kaleminden çıkmış her parça bana ulu bir doruk gibi görünürdü. Şiirdi buluşu olan insandı. Sonra birbirimizden ayrıldık, araya uzun yıllar girdi. Derken Ergönül'ün bir kitap çıkardığını öğrendim. Buluştuğumuzda kitabından bana da bir tane imzaladı.

Kitabındaki şiirlerin çoğu ilk gençlik ürünleridir. Ölçülü yaratır. Son yazdıkları serbesttir.

Sanatla uğraşanlar bilirler ki, bir sanatçının değeri, onun ünüyle doğru orantılı olmayabilir. Ün yapmakla, sanat yaklı olan bu parçalar, bugün bile bende tatlı ürpertiler ayrı ayrı şeylerdir. Özellikle doğudan yetişmiş sanatçıların İstanbul basınında yer bularak ünlenmesi pek güçtür. İstanbul Sanat çevreleri kesin olarak Batı kültürünün etkisindedir. Anadolu ise bu rüzgârlara daha az açıktır ve yerleşmiş, dingin Türk kültürünü yaşar. Anadolu aydınının sanatında bu eski kültürün damgası açıktır, belirlidir. İki günün biri yeni bir moda çıkaran İstanbul, bu sanatı tutmaz.

İşte bu nedenlerle Ergönül'ün sanatını, kendi gelişme ortamının koşulları içinde değerlendirmek zorundayız.

Başımda şafakların al renkli tuğu

Yırtık çarıklarımdaya gurbet yolculuğu

Bütünüyü bir Anadolu insanı... Anadolu yazgısı! En büyük ozanlarımızın ulaşabildiği duygu örgüsü... Üslup olarak, eskiyi yeni kalıplar içinde yaşayış! Şiiriyet'le gerçekçiliğin bileşimi. Bu bir raslantı değildir. Nitekim,

Şafaklar getirdim

Yollar getirdim yürünecek

Mısralarında da, tıpatıp yukardaki havayı buluyoruz.

Hiçbir sanat yaşadığı çağda gerçek ölçülerıyla değerlendirilemez. Etkilerinin neler olacağı, nerelere varacağı kestirilemez. Yaşadıkları çağda büyük sanatçı sanılan öyleleri olur ki, ölümleriyle birlikte unutulur giderler. Gene öyle sanatçılar olur ki, ancak ölümlerinden sonra yaşama-ya başlarlar. Şu aşağıya aldığım mısralarda doğuyla batının, mistisizmle aklın birleşimini bulmuyor musunuz?

Dünyayı bir yıldızla evlendirdim

Dün gece

Ay parçası gibi bir kızı oldu

İsmi?

Düşünce!...

Ozanın düşünürden ayrılığı, düşüncelerini birer duygusal gerçek olarak iliklerinde duyabilmesidir. Yani düşüncelerini yaşayabilmesidir. Ülkemiz doğuyla batının ortasında bulunduğu göre, kültürümüz doğuyla batının karışımı olduğuna göre bu mısralar, bizi, bize gerçek yüzümüzle söylemiyor mu?

Sık sık duyarız: Sanatımız kişiliğini bulmuş değildir; sanatımıza kendi ulusal kültürümüzün damgasını vuramamışızdır. İyi ama bu nasıl olacak! İstanbul'da oturup, Anadolu'ya sırtını dönerek, Paris'li ozanın dilini öykünmekle olur mu? Bununla Mehmet Ergönül'ü "Büyük Türk Ozanı" tahtına oturtmuyoruz. Ama kendini, kendisi olarak vermiştir demek istiyoruz. İçinde bulunduğumuz bu çok yönlü bocalama döneminde, bu başarı "sükutu konuşan dağlardan bir müjde" olsa gerektir.

AĞIN'a yazmak

M. Nuri AYVALI

Görev yerime uğradığımda, üzerine adım doğru, adresim yanlış yazılmış küçük bir tomar dergi gelmiş. Aldım, açtım; AĞIN 18, 19 ve 20. sayılar. İlk işim kapak düzenlerine bakmak oldu; kapak düzeni oldukça güzel. Kapaktaki yazar adlarına baktım; şöyle dört başı mamur tanıdığım kimse yok.

Dergileri okumaya Başyazı'lardan başladım. 18. sayıdaki Nihat Asyalı'nın, "Aşağılık Duygusundan Kurtulmak" başlıklı yazısı hoşuma gitti. İlgi ile okudum. Sayın Asyalı, toprağa basıyor, Ağın gibi bir derginin yayın içeriğine uygun düşmesi gereken bir yazı.

19 ve 20. sayılardaki Başyazı'ları okuyorum ardından, onlarda anlatmak istedikleri şeyi iyi, güzel anlatıyorlar ama, konular Başyazı olma niteliğinde değil. Ol- sa olsa iç sayfalarda yayınlanması gereken yazılar.

Başyazı'lardan sonra dergideki şiirleri okudum. Şiirler, genellikle genç kalemlerin denemeleri, içlerinde umutverenler var, umutvermeyenler var. Örneğin, 19. sayıda Güven Çelikten'in, "Benim Köyüm" adlı şiiri epey, 20. sayıda Kemal Niksarlı'nın "Lapalı Şiir"i, İsmail Beydemir'in "Av" adlı şiirleri de iyi. Bunlar dışında iyi şiir yok, demek istemiyorum, var ama bunlar benim hoşuma gittiler ilk ağızda. Diğerleri de, Ağın gibi kendilerine olanak veren bir dergi bulduklarına göre şiirlerini yayınlayacak, onlarda gelişirler, yarının iyi şairleri arasına girebilirler. Bizim sanat dergilerimiz bir tekellilik içindedir-

ler. Ağın'da yazarın hiç birisine VARLIK gibi, TÜRK DİLİ gibi, Forum gibi dergiler yer vermezler. Onların belli bir kadrosu vardır, yazar allah onlar yazar. Genç istidatlara, yeni heveslilerin umutvarlarına sayfalarını açmazlar. Bir sanat tekeli- ni sürdürürler dururlar. İşte bu bakımdan Ağın gibi dergiler, yaptıkları görev bakımından yukarda adını ettiğimiz dergilerden daha etkindir ve doğru yoldadır. Bu bakımdan da Ağın'ı kutlamak gerek.

Ağın'daki diğer düzyazılara gelince, hepsi de iyi. Ancak, 19. sayıdaki Başyazı'da Nuri adaşım da dediği gibi, daha kaliteli olması Ağın'ın "daha kaliteli yazıların gönderilmesine" bağlı. Çünkü iynin, güzelin, güzelliğin sınırı yoktur. Amaç olana varabilmek için kişinin hep kendini aşması gerektir; dergi için de bu böyle...

Ağın'ın tutarlı bir dergi olduğunu gördüğüm için sayın yöneticileri genç sanatçı dostlar bize de fırsat verirlerse Ağın'da yazmak isteriz. Bizim yazı, şiir ve öykülerimiz toplumcu gerçekçilik açısından olur. devrimci bir içeriği bulunur. Yazı, şiir ve öykülerimizde toplumsal sorunlar öndedir, bunun arkasında sanat kaygusu vardır. Gül -bülbul edebiyatına karşıyızdır. Bunu topluma ihanet olarak niteleriz. İlkokullardaki öğrencinin yüzde 77'sinin köylü çocukları olmasına karşın, üniversitede bu oranın yüzde üçe düştüğü bir toplumda aşkla, meşkle, keman kaş, selvi boyla vakit geçirmek ya sonsuz bir umursamazlıktır, ya da vatana ihanettir. Yani demem o ki, günümüz sanatı halka dönük olmalı,

Sen Zeynep Hanım

Bir şair töremiş Ağm elinde
Şalvar ayağında kerem belinde.
Şiirler okunur halkın dilinde
O şiiri yazan sen zeynep hanım
Bu şiiri yazan ben Zeynep hanım.

İneklerin Hekâmatın düzündə,
Sürme çekmiş karası var gözünde.
Türlü türlü şiirler var sözünde
Destanlar maniler yaz Zeynep hanım
Nekadarda yazsan az Zeynep hanım.

Tembel ehmet çok eziyet edermiş,
Eve küsiip koçanlara gidermiş.
Bu dertlerin hepisinden betermiş
Bu derdi üstünden at Zeynep hanım
Keyfinden sırtüstü yat Zeynep hanım.

Saçlarında tel tel olmuş dökülür
Dişlerinde yavaş yavaş sökülür
İhtiyarlık geldi belin bükülür
Yüzlerin kırışmış vay Zeynep hanım.
Saçların ağarmış ay Zeynep hanım.

Suları kurumuş dereler akmaz
Bekçi inekleri dağa bırakmaz
Elinde sopası kimseden korkmaz
Çık Hekâmatlara dur Zeynep hanım
Bekçinin başına vur Zeynep hanım.

Yoncayı büküp burma yaptın mı?
Tanesini bir liraya sattın mı?
Biriken parayı cebe attın mı?
Bankaya bir hesap aç Zeynep hanım
Hemen bu Ağmdan kaç Zeynep hanım.

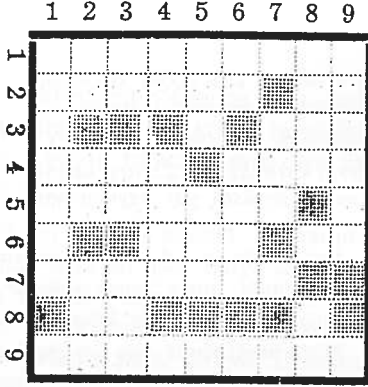
Çeşmenin de suyu havuza dolmaz
Domates biberler susuzda olmaz
Yaluz karadutun yeşili solmaz
Perişan bahçeler vah Zeynep hanım
Nerde eski günler ah Zeynep hanım.

Ağm bağlarında gezip tozmadım
Güz mevsimi bağlarını bozmadım
Dertli dertli manileri yazmadım
Sen benim yerime yaz zeynep hanım
Nekadarda yazsan az Zeynep hanım.

Lutfi ve Makbule gibi çağan var
Çifte çifte nekleri sağan var
Mustafa efendi gibi ağan var
Sevgini onlara ver Zeynep hanım
Sende muradına er Zeynep hanım

Memduh SOYLU

BULMACA

Soldan sağa:

- 1) Günlük haberlerimizi daha ziyade ondan alırız. (Çoğul)
- 2) Kasnaktan geçiren. Bir edat.
- 3) En çok deniz trafiğini aksatır.
- 4) Sağlam. Bir nebati yağ.
- 5) Çocuklara verilir.
- 6) Deniz rengi. Ters bir uzvumuz.
- 7) Direk ve tahta şeklinde işlenmiş ağaç.
- 8) Yabancı bir isim.
- 9) Düzgün konuşmamak.

Yukarıdan aşağıya:

- 1) Anane.
- 2) Ters bir nota. Şart edatı. Kraliçe.
- 3) Bir harfin okunuşu. Bir emir. Ters iyyice yapıp kızarmış kömür veya odun.
- 4) Bir ünlem. Ters güvenilir.
- 5) Vücudun dış yüzü. En iyi cinsten.
- 6) Genişlik. Bir erkek ismi.
- 7) Bir emir.
- 8) Tahılın tarlaya atıldığı andan harman oluncaya kadarki hali.
- 9) Küçük kitap.

Derleyen: Nurettin Sarıoğlu

MİZAH

Bunları duyduunuz mu

Erkal GENÇAYDIN

Müzmin bekârlarımızdan veteriner yüzbaşı üstad İlhami Turan'ın Ağın'a bu gidişinde çarşafın başına geçip bir öğünde otuz avuç dut yediğini,

Korkarız ki üstadımız "Dut yemiş bül-bül gibi susacak" bundan sonra o güzel sesinden bizler ve genç kızlarımız faydalanamayacağız.

Ayrıca Veterinerimizin 18 yıllık meslek hayatında ilk defa bir hayvan tedavisi yapıp Halasının ineğini öldürdüğünü.

Bekârlıkta ondan aşağı kalmayan kanzovalarımızdan Sayın Nihat İsbir'in oturduğu apartmanın kiracılarından bir bayanın, saçlarını "bilhassa üst kısımlarından" bir tane bırakmadan yolduğunu;

Ama bayanın saç yoluş nedenini ve medeni halini bir türlü bizde öğrenemedik.

Kaymakam Güner Özmen'in Faruk Sükan'ın Bakanlığında yeni bir göreve atanarak trafik müdür muavini olduğunu; Fakat bu göreve başlayalıdan beri Ankara trafiğinin iyice karışıp arap saçına döndüğünü.

Ayrıca emniyetin diğer dallarında stajı zamanındaki vazifesinin ise Ağınlının nefes alışlarını kontrol etmek olduğunu;

Zannederiz bizde, daha ziyade sağ taraflarına yatıp horlayanların nefes alışlarını kontrol ediyor olmalı.

C.H.P.'den yeni Ağın Belediye Başkanı olan Hattım zade Sayın Faik Uyanık'ın Tataragası gilleri kaldırmak için Belediye Başkanı olduğunu.

Temennimiz A.P.'lilerle bir olup T.I.P. İlçe Başkanı Numan Gençaydın'la düzen hakkında tartışmaya girmeden zaten bozuk olan Tataragası gilin düzeni iyice bozmamaları.

Hayatı boyunca çorap giyinmeyen Sayın Sadı Kapısız'ın nişan merasiminde uzun bir kıl çorap giydiğini;

Orta okul öğretmenliğinden Elâzığ İmam Hatip okuluna Edebiyat öğretmeni olarak tayin olunan Sayın Vezni Erbakan'ın cebinde takke ile dolastığını; bilmeyenlere duyururuz.

Hem dinlendim.. Hem düşündüm?

Rüştü ASYALI

Ağustos ayında, bindik İstanbul'dan vapura, altı saat deniz üstünde ilerleyip, geldik Marmara denizinin ortalık yerine.. Birbirlerine kıyı - komşusu dört ada var orada: Marmara, Avşa, Ekinlik, Paşalimanı.. Vapur Marmara'ya yanaştı. İskele ana - baba günü: yolcu bekleyenler, uğurlayanlar.. Vapurdan her inenin üstüne gulan ev sahipleri, pansiyoncular.. iskeleden dut gibi denize dökülen çocuklar.. sanki, vapurda sıcaktan canı burnuna gelenlerin yüreğini yarmak için dalıp, dalıp çıkıyorlar. İnsanın, o sıcakta kaldırıp kendini vapurdan suya atması geliyor. Biz bu imrentiyle çevreyi izlerken, vapur öyle bir ayrılış düdüğü çaldı ki, yüreğimiz ağızımıza geldi.. "Doortt! Doortt! Doortt!!" "Garnın ağrısıiii!. Hotiiik!. Ellin koriii!" Vapur hemen cevap verdi: "Dooortt! Doort! Dooortt!.." ve Avşa'ya doğru suya koyulduk.

Yarım saat geçti, Avşa'dayız. İskelenin biraz açığında demirledi vapur. Avşa'lılar, motorlarla yolcuları aldılar, iskeleyle çıkardılar. Burada da: "Hoş geldin!" "Güle güle!" "Gene gel!" sesleri.. bağırtı çağırtı: "Boş ev var!.." "Boş pansiyon isteyen!" İskelede herkes yarı çıplak, yalın ayak, oohh! rahat... Benim geçen yazdan tanıdığım bir ev sahibi vardı: Barbaros Hayrettin! Hemen onu bulduk; aldı bizi, evine götürdü, odamızı gösterdi, yerleştik. Bu Barbaros Hayrettin'in, tarihteki Barbaros Hayrettin'le uzaktan, yakından bir ilgisi yok, ama biz onu hep "Kaptan-ı Deryâ"

diye çağırdık. Evet odamıza yerleşir yerleşmez, ilkin soyunduk, doğru denize.. Oohh! Zemzem suyu gibi, herşeyden arıttı bizi deniz. Dinlenmemiz oniki gün böylece sürdü gitti: güneş, deniz, kum.. dinlendik!

Gün geçtikçe, konuksever Avşa'lı dostlarımızın iyi ağırlamalarıyla, yorgunluğumuzu atarken, uygun zamanlarda da, bizim Kaptan-ı Deryâ ile Avşa üstüne, Avşa'lılar üstüne oturur konuşurduk. Avşa adasında, Avşa ve Araplar köyleri var. Avşa, kıyı boyunca kum, geriye doğru gittikçe, kıyı doğrultusunda bir yol (Avşa'nın bulvarıydı bu yol), yolun üstünde gazinolar ve ilk evler, arkada sıra sıra geriye doğru evler var. Evlerin bitiminde de gittikçe tepeye tırmanan üzüm bağları... İşte Avşa bu! Evlerin yapısı, temiz, kullanışlı, sağlığa uygun. Tuğladan, briketten yapılmış. Tahtakurusu, bit, pire filân hiç arama.. Karasinek vardı, onunla da savaşıyorlardı.

Bir gece, Kaptan-ı Deryâ'yla konuşuyorduk:

— Avşa'nın yerlileri ne iş yapar?

— Yazın gelen misafirlerle uğraşır. Kışın da balığa çıkarlar. Sonra, Avşa'nın şarabı meşhur bilirsiniz, şarap yaparlar.. Yahut da balığa çıkarız yani..

— Tuttuğunuz balıkları yer misiniz, satar mısınız?

— Ne yeriz, ne satarız.

— Ee.. ne yaparsınız?

— Kışın buraya yabancı bir kaptan gelir, toplar onbeş - yirmi erkek, onlarla anlaşır, alır denize götürür. Avlanan balığa göre de para verir. Yani biz kışın iki - üç aylığına kaptana çalışırız.

— Yazın da konuklarla uğraşırsınız, öyle mi?

— Evet.

— Peki, bu gelen konuklarla nasıl geçinirsiniz, birtakım olaylar olmaz mı aranızda?

— Olmaz. Burada olay olmaması için ne lâzımsa yaparız. İhtiyar heyetinde toplanır, karar alırlar. Misafirlere şöyle davranılacak, böyle yapılacak, diye.

— Yine de bir şeyler olur. Hırsızlık - mırsızlık, ha?

— Olur mu be yahu? Burası ada, dört tarafı su. Eğer öyle birşey olsa, ne eder, eder yakalarız. Neréye kaçar be yahu, dört taraf su. Yakaladığımızda da cezasını kendimiz veririz.

— Ne yaparsınız?

— Temiz bir döveriz!

— Peki, burada, gelen konukların rahatını kaçırarak şeyler olmaz mı. Karısını kızını rahatsız etmek, falan?

— Aaa.. İşte onu kimse yapamaz. Onu yapamıyorduk öldürürüz. Hattâ bir tanesi vardı, sonradan biz bile pişman olduk ama...

— Dayaktan öldü mü yoksa?

— Yok be yahu! Dayaktan ölmedi. Şimdi bu, bir misafirin karısına mı, kızına mı ne, lâf atmış. Adam da geldi şikâyet etti. Biz de çocuğu çektik, aramızda bir temiz dövdürdük. O da pişman oldu, gitti evine. Meğerse bu iş, çocuğun onuruna pek dokunmuş, içine yedirememiş. Gece kalkmış, karısına demiş ki: "Git bana şarap getir, içeceğim." Karısı da: "Peki" de-

miş. Şarabı getirmiş, vermiş; sonra da yatmış, uyumuş. Sabah kalkmış ki, kocası kendini ağaca asmış!

Bu olay bizi çok kötü etkiledi. Kaptan-ı Deryâ da sezdi bunu, sözüne devam etti:

— Sonradan bizde çok üzüldük ama... Yani biz bu gibi şeylerde çok titiziz. Burada kanundur: kimse, kimsenin hiç bir şeyine dokunamaz, ne malına, ne namusuna!..

Kaptan-ı Deryâ, sözlerini böyle acı ve kötü bir anıyla bitirdi. Dedikleri, anlattıkları doğrudur. Avşa'da kapı bacası açık yapıp, kalkıyorsunuz, kimse dönüp bakmıyor; evinizi, anahtarını üstünde bırakıp gidiyorsunuz, dönüşte koyduğunuz gibi buluyorsunuz. Avşalılar gelen konuklara çok önem veriyorlar. "Onlar bizim herşeyimiz. Biz onlardan ekmek yiyoruz. Küssüpte gelmezlerse ne yaparız." diyorlar. Sonra Avşa'nın kadını, erkeği temiz ve uygarcı, günümüze uygun giyiniyor. Gelen konukları örnek almışlar, giymeleri, yemeleri, içmeleri, yaşamaları hep onlar gibi, bizler gibi. Çoğu köylerimizde, kasabalarımızda, hattâ kentlerimizde olduğu gibi, kentliyle, Avşa köylüsü arasında görgü ve yaşama konusunda, hiç bir uçurum yok. Kimse kentliye yadırgayan, şaşan, kınayan gözlerle bakmıyor. Köylüyle kentli arasında bir başkalık, ayrılık, küçüklük ya da büyüklük olduğu düşüncesi silinmiş. Kentlisi, köylüsü bir. Sonra, Avşalılar kızlarını, oğullarını kentlilere alıp - veriyorlar rahatça. Ha, söz kızı oğlana gelmişken Kaptan-ı Deryâ ile bu konuyu da konuştuk:

— Kız - erkek ilişkileri nasıl Avşa'da?

— Biz pek karışmayız. Yani ana - babalar pek uğraşmaz bunlarla.

— Ee.. kim uğraşır peki?

— Kızla oğlan.

— Sizde karşıdan bakar mısınız?

— Tabii.

— Nasıl olur. Arkadaşlık serbest mi öyle?

— Bak şimdi: Oğlan kızı severse, kız da oğlanı severse; oğlan kızın camına taş atar, kız da cama çıkar, konuşur, görüşürler. Zamanı gelince de birbirlerini istediklerini söylerler, biz de evlendiririz onları.

— Peki, iki oğlan bir kızı severse, ne olacak o zaman?

— İkisi de kızın camını taşlarlar. Kız da hangisiyle çıkar, görüşürse, öteki oğlan kızdan vazgeçer.

— Peki iki oğlan arasında kavga çıkmaz mı?

— Ne çıkacak be yahu! Zorla güzellik olur mu?

— Oh ne güzel şey! Peki, sen bir babasın. Kızını istediği oğlana vermezsen?

— Veririm!

— Canım, babası değil misin, vermezsin?

— Mecburî veririm be yahu! Vermezsem kaçır kız.

— Nasıl kaçır?

— Oğlan kızı kaçırır. Kız, oğlan evine girdi mi, bir daha çıkamaz. Onun için veririm. İki gönül birbirini sevmiş be yahu, vermemek olur mu?

Onki gün, güle söyleye, düşünce taşına bunları konuştuk.. Avşa'da, güneş, deniz, kum, evler, bağlar, bahçeler konuklarını bekliyor. Avşa'lılar konuklarının üstüne titriyorlar. Tüm düşüncelerinde, davranışlarında: uygarca, insanca, dostça olmayı en önde tutuyorlar.

Ben bunları düşünürken, Avşa köyünden aklım, fikrim yollandı tâ Ağın kasabasına. Çok istedim, sevgili Ağın'ımızın da, yurdun dört bucağından gelen insanlarımızla dolup taşmasını; konuklara böyle sıcak, sevgili, böyle uygarca davranılmasını, çok istedim...

Ağın'ın sevgili insanların, değiştiğim bu konulardaki tutumları, düşünceleri, davranışlarıyla; Avşa'nın sevgili insan-

larını karşılaştırdım. İçinde bulunduğumuz durumları, koşulları kendi kendime tartıştım, düşündüm, Dedim ki kendimce: Baraj yapılıyor, yakında ortalığı su basacak. Ağın'ın güzelliklerine de, özelliklerine de bu su çok şey katacak; sonra, kazılarda durmadan yeni yeni şeyler çıkıyor. Bu tarihi kalıntılar, birçok araştırmacı topluluklar çekecek ve bunun sonucu Ağın'ın turistik değeri artacak, gelişecek... Biz de, bu olanaklardan yararlanmayı bilirsek, tüm çalışmalara katılarak, köstek değil, destek olursak: Ağın, Ağın olur, Ağın'lı da Ağın'lı..

ÇOCUK FIKRALARI

Nasıreddin Hoca ile karısı münakaşa ediyorlardı. Eşeğe sen yem vereceksin. Karısı ise sen vereceksin diyordu.

Hoca:

— Hoca bir akıl düşündü demişki. Kim ilk önce konuşursa o eşeğe yem versin. Kabulmu kabul.

Yarım saat bir saat hiç konuşmamışlar. Kadın kalkmış komşuya gitmiş.

Eve bir hırsız gelmiş evi iyice toplamış gitmiş sonra karısı gelmiş evi tam taktır görünce kim soydu bu bizim evi kim soydu demiş.

Hoca hemen eşeğe sen yem vereceksin demiş.

Cüneyt ÖZKUL

Çengel

Hüseyin KABASAKAL

Yaşlılar birer ikişer geliyor, önceden yerlerini almış olanları selâmlıyarak alıştıkları aynı yere oturuyorlardı. Müderris Hüseyin efendi odanın baş köşesindeki yerinde... Ocakta iri kütükler alev alev ya- nıyor. Yedi numaralı bir lâmbanın aydın- lattığı yüzlerde tatlı bir gülümseme par- lıyor. Odanın kendine özgü mistik bir ka- rakteri var. Hoca ilginç fıkralar anlatı- yor. Çıt yok. Büyükler kadar biz çocuk- lar da ilgiyle dinliyoruz. Burada; dinî, il- mî, siyasi, iktisadî her türlü mevzu konu- sulur ve öğretilir ve öğrenilirdi. Sonra Ho- ca sorardı:

— Molla Mustafa yatsı oldu mu?

Çüngüşlü gilin Mustafa Çece bir oto- rite idi. Elini yeleğinin cebine sokarak i- tina ile saatini çıkarır, kapağını açar, göz- lerini büzüştürerek görüş kuvvetini ayar- lardı.

— Olmuş.. Hoca! derdi. Oda tıklım tık- lımdır. Memme ağalar, Molla Ali'ler, Mus- tafa Çece'ler, Lokman Ali dayılar, Emi Kavas Hasan dayılar, sağır Abdullah da- yılar, Kaptan dayılar, Kasım dayılar, Ali Onbaşılar, Ahmet Çavuşlar, Komik Gilin Ali dayılar ve daha bir çok nur yüzlü ih- tiyarlar dinlerler, düşünürler, konuşur- lardı.

Ve bu gün onlardan bu güne unutul- mak üzere olan adları kaldı. Tanrının rah- meti üzerinlerinde olsun...

İşte bu dekor içinde o gün de tekbir

getirildi. Saflar kurulurken biz dışarı sı- vıştık. Üçerli dörderli gruplar halinde mahalleye dağıldık. Sokaklar kar kürtük- leriyle (kütle) dolmuş kar yığınları dam- lar hizasına kadar yükselmisti.

Kolayca bizim dama tırmandık. Başı- mız, Kadıgilin Mehmetti. Cemal ve ben onun yardımcısı idik. Çengeli o idare ede- cekti. Aba'nın urganlarından yirmi kulaç aşırımı, ucuna, tavandan söktüğüm et ve- saire asmak için yapılmış demir bir çen- gel bağlamıştım. Hava karanlık ve soğuk- tu. Damların sınırı kar yığınlarının daha yumuşak olan renk farkından belli oluyor- du. Ağır ağır yürüyerek bacaları buluyor ve çengeli aşağı sarkıtıyorduk. Bu, usta- lık isteyen bir işti. Çengeli sarkıtırken ve- ya çekerken bir yere takılması ve kurtar- ılamaması mümkündü. Mehmet bu işi çok maharetle yapıyordu.

Önce bizim bacaya geldik. Çengel ba- canın kurumlarından hışırtılı sesler çık- ararak ağır ağır iniyordu. Bir ara ocağın arka kenarına dayalı saca çengelin çarp- masından doğan madenî tıkırtı duyuldu. Bacadan tezek dumanı ılık ılık yükseliyor, kış odasının çıkırtı ve konuşma mırıltıla- rı duyuluyordu.

Çengelin tıkırtısı ile sesler bir ara dur- du. Aba'nın gülüşünü duyduk. Çengeli tuttular. "Bu bizim oğlanın çengeli..." di- yordu Aba.. Sonra "çekin çekin" diye ses- lendiler.

Yüklüce pestilleri hemen paylaştık, ve

mideye indirdik. Pestilin tatlılığına baca kurumunun acılığı karışmıştı. Ama biz bu kış gecesi eğlencesinin zevkinden sermest idik. Acı, macı duyulur mu idi?...

Sıra Mustafa Çecenin bacasına geldi. Oradan da bir küçük torba leblebi çıktı. Onu da turiklerimize (cep) doldurduk.

Nakıs gilin Hatice bacı fakir fakat cömert bir kadındı. Onun ceviz ve badem içileri çok tatlı olurdu. Bu iştahla çengeli onun bacasından sarkıttık. Bacadan yaprak sarması kokusu karışık bir duman çıkıyordu. Yumuşak tıkırtılarla çengel aşağı kayıyor, ceviz ve bademle birlikte yiyeceğimiz pestilin hayali ağızımızı sulandırıyordu.. Urgan gevşedi, son bir tıkırtı.. evet çengel yere indi. Konuşuyoruz: Urganı biraz daha salalım... Hatice bacı kalktı, sandığı açtı, badem, ceviz torbasının ağzını çözüyor, işte bir torba aldı, içine doldurdu... doğruldu geldi çengele taktı... Haydi Mehmet çek!.. Urgan önce hafifçe gerildi, sonra bir takılma oldu... "Ula uşahlar, Hatice bacı yüklüce bir şey taktı!. Çengel ağır ağır yükseliyor.. Biz de çekiyoruz.. Sonra bir duraklama.. "Çekin Uşahlar" çekiyoruz. Katranlı urgan elimizden kayıyor ama hiçbir yükselme yok. Bir az daha çekin.. Bütün gücümüzle asılıyoruz ve ip kopuyor, üçümüz birden sırt üstü yuvarlanıyoruz.

Sonuç beklediğimiz gibi olmamıştı. Urgan kopunca bacanın megafonundan tok bir gümbürtü yükseldi. Çengelsiz urganı küskün hareketler ve tereddütle ağır ağır çektik, makarasına sarıyorduk. Bir ara Hatice bacının karanlıkta biraz daha uzamış gibi görünece silüetini gördük.

O kadar şaşırmış ve korkmuştuk ki yerimizden kıpırdıyamadık. Rahmetli; iki eliyle dışından kavradığı, yamru yumru olmuş dolma tenceresini birer defa kafalarımıza geçirdi. Külle bulamaç haline gelmiş sarmalar sıcak sıcak kafamızdan aşağı dökülürken;

— Sizi Arakel'in döllerini sizi.. Alın kalkanları da siz zıkkımların" diyordu.

Güzel Fıkralar

Kılıbık

Önünü ilikliyerek patronun karşısında durdu. Ezile, büzüle:

— Af buyurun efendim, dedi, bütün arkadaşlara zam lütfetmişsiniz.. bendenize... yani lütuf buyurursanız, mahrum bırakmasanız...

— Aman azizim, size de yüzde 20 zammettik. Henüz maaş zarfınızı almadınız mı?

Memur büsbütün küçüldü:

— Özür dilerim efendim, dedi. Rikam cariye bir şey söylemediler de...

—oOo—

Tıraştan Sonra

Senelerdenberi sakallı gezmekten artık usanmıştı. O gün, birdenbire, sakalını traş ettirmeğe karar verdi. Sonra, karısına sürpriz yapmağı düşündü. Doğrucaevgitti, karısı kapıyı açtı, açar açmaz, kocasının boynuna sarıldı.

İçeri girdiler. Sabık sakallı, beşuş bir yüzle:

— Nasıl? İyi ettim, değil mi? Yakıştı mı? diye sordu.

O zaman, karısı, iki elini yanaklarına götürdü:

— A a! Sen miydin? diye şaştı. Tanımadım ayol!

Barsak Kurtları

Dr. Hamit SOYLU

Bir adam — Dr. Bey, istediğiniz tahlil raporunu getirdim.

Doktor — Ha... çocuğun abdestini muayene ettirdiniz öyle mi? Raporunu verimisiniz lütfen?..

— Buyurun Dr. Bey, işte raporu.

— Tahminim doğru. Çocukta solucan var.

— Ama çocuk solucan filân düşürmüyor ki...

— Çocuğun solucan düşürmesi şart değildir. Fakat barsağında mevcut olduğu anlaşılıyor.

— Dr. Bey, solucan toprakta olur, insana nasıl geçiyor?

— Toprak solucanı başka, insan solucanı başkadır.

— Yani insanda yaşayan solucan toprakta yaşayan solucandan değil midir?

— Hayır değildir. Ancak toprak solucanı akrabasındandır. Genel olarak insan barsağında yaşayan bu hayvanlara barsağın parazit kurtları adını veriyoruz.

— Parazit ne demektir Dr. Bey?

— Bir canlı başka bir canlının zararına yaşarsa biz ona parazit diyoruz.

— Barsak paraziti dersek barsağımızda yaşayan kurtlar mı anlaşılır?

— Evet, barsak paratizi veya barsak kurtları dediğimiz, işte bu, insan barsağında insanların zararına yaşayan yani on-

lara zarar veren hayvanlardır.

— Bu hayvanlar nelerdir Dr. Bey?

— İnsan barsağında memleketlere ve insanlara göre değişen birçok parazit kurtlar yaşayabilirler. Bunlardan bizim memleketimizde askarit dediğimiz solucan cinsine ve şeritlere çok rastlarız.

— Hayvanlarda bu kurtlar bulunur mu Dr. Bey?

— Tabii bulunabilir. Bazıları da hayvanlardan insanlara geçer.

— Peki bu barsak kurtları insanda ne gibi hastalıklar yapıyorlar? Ben barsaklarında kurt bulunan birçok insan duymuştum. Hiç mühimsemiyorlardı bile.

— Mühimsememekle yanlış hareket ediyorlar. Sıhhatli yaşamının bir şartı da parazitsiz yaşamaktır.

— Yani barsak kurtları sağlığınıza zarar verir diyorsunuz öyle mi?

— Tabii zarar verirler. Bir defa insan barsağında bu kurtlar soygunculuk yaparlar. Yani barsağa giden besin maddelerini yerler, insanı aç bırakırlar. Çocukların büyümesini geciktirirler. Bazıları barsak cidarına yapışıp kan emerler, insanı kansız bırakırlar. Barsak cidarını zedelerler, hattâ delebilirler. Askarit solucanı da bazan kitle halinde barsağı tıkayabilir.

— Barsaktan başka yere gidip yerleşmezler mi Dr. Bey?

— Bazılarının kurtcukları organların içine girer, baskı tesiri yaparlar. Ekinokok

dediğimiz köpeklerde yaşayan bir cinsin kurtcuğu ise insan organları içinde büyü-yerek ur yapabilirler. Eğer bu ur mühim bir yerde ise şahsın hayatını tehdit eder.

— Bu barsak kurtları vücudumuzu da zehirlerler mi?

— Evet, biraz zehirlerler.

— Dr. Bey, çocuğun rengi hep sarı, soluk, karnı ağrıyor, bazan baş dönmesinden şikâyet ediyor.

— Tamam. Bu anlattıklarınızı hep askarit solucanı yapıyor. Çocuğun yüzü de hem soluk hem biraz şiş. Şöyle çocuğu masaya yatır. Karnını da aç, bir muayene edeyim.

— İşte Dr. Bey. Hep göbeği hizasının ağrıldığını söylüyor.

— İştahası nasıl?

— İştahsızlık, huysuzluk ve sinirli halleri de var.

— Çocuk arasına burnunu kaşır mı? Gece yatarken yastığına ağzından salya akıtıyor mu?

— Evet Dr. Bey. Hem burnunu kaşır, hem geceleri salyası akar.

— Peki çocuğu kaldır. Ben gereken ilâcı yazacağım, tarif edeceğim şekilde kullanırsınız, solucanları düşer birşey kalmaz yavrucuğun.

— Sağolun Dr. Bey..

— Siz de sağolun.

— Dr. Bey, merak ettiğim birkaç husus var, sorabilir miyim?

— Hayhay buyurun sorun.

— Solucan barsağı tıkayabilir demiş-tiniz, bu nasıl olur?

— Askarit dediğimiz solucanlar insanın ince barsağında yaşarlar. Bazan o kadar çok sayıda olurlar ki, birbirine sarılarak barsak boşluğunda kitle meydana getirirler. Bu kitle de barsak muhteviyatının normal akışına mani olur, ve tıkayabilir.

— Sonra ne olur?

— Eğer kendiliğinden bu tıkanıklık açılmazsa barsak düğümlenmesi, barsak boğulması dediğimiz haller olur. Hemen ameliyat yapılmazsa bu hal insanı öldürebilir.

— Yani insanın barsağını tıkayarak öldürür öyle mi Dr. Bey?

— Evet öyle.

— Bazıları da solucanın kesesi ile düştüğünü söylerler. Solucanların kesesi var mıdır Dr. Bey?

— Hayır solucanın kesesi yoktur. Bazan kitle halinde düştüklerinden üzerlerini kaplayan barsak ifrazatı sebebiyle keselenmiş gibi görünürler.

— Bazan da burundan solucan çıktığını anlatırlar.

— Evet olabilir. Barsakta çok sayıda solucan olunca bazı sebeplerle mideye, yemek borusuna, yutağa, ağıza, buruna hattâ küçük çocuklarda nefes borusuna bile girerler.

— Neden buruna, nefes borusuna v.s. yerlere bu hayvanlar giriyorlar?

— Dar ve ince deliklere girmesini pek severler de ondan.

— Solucanlar vücudumuza nereden geliyorlar?

— Askarit solucanının dişisi günde 200.000 yumurta yapar. Bu yumurtalar insandan dışarı çıkarlar.

— Ne kadar da çok yumurta yapıyor... Solucanın erkeği, dişisi de var mı?

— Tabii hem dişisi, hem erkeği vardır, barsakta yaşarlar ve dişisi mütemadi yumurtlar.

— Bu yumurtalar sonra ne olur?

— Muntazam helâsı olmayan ve insan dışkısının gübre olsun diye bağa, bahçeye döküldüğü bazı yerlerde dışkı ile çıkan askarit yumurtaları bol bol toprağa, bit-

kilere ve buralardaki sebze, meyvalara bulaşırlar.

— Kirli sulardan da solucan geçer mi Dr. Bey?

— Tabii geçer. Gene bazı insanlar “akar su kir tutmaz” diye kirli çay ve dere sularını içerler. Tabii ki suya karışmış solucan yumurtalarından bu suları içmekle çok miktarda barsaklarına göndermiş olurlar.

— Dr. Bey, “akar su kir tutmaz” derler, ama bu sözün esas manası nedir?

— “Yani akar su kiri sürükler, akar suyun önünde kir durmaz, su onu alıp uzaklara götürür” demektir. Halbuki bazı cahil kimseler bunu ters manâda anlayıp akar suya kir karışsa bile su temizdir zannederler.

— Peki bu akar sular kendi kendine temizlenmezler mi?

— Açıkta akan sular çok uzak mesafeler katettiklerinde bir miktar temizlenirler. Fakat yine de açıkta akan suları içmemelidir.

— Şu halde kirli sulardan, kirli meyva ve sebzelerden bunları iyice temizlemeden ve kaynatmadan yemekle bu solucan yumurtaları vücudumuza giriyor öyle mi?

— Evet bilhassa çiğ yenen ve iyi yıkanmayan meyva ve sebzeler diğer barsak hastalıklarını geçirmekle beraber askarit solucanını da yine insan barsağına naklederler.

— Solucan daha fazla çocuklarda oluyor. Sebebi nedir Dr. Bey?

— Bilhassa cahil muhitlerde çocukların kirli yerlere bırakılması, oralarda toz, toprak, çamur vesairle oynamaları neticesi kirlenen oyuncakları ve ellerini ağızlarına götürmeleri veya kirli şeyleri yemeleri yüzünden çocuklarda daha fazla görülüyor.

— Tabii bu kirli şeylerde bulunan binlerce solucan yumurtası da mide ve barsaklarına gidiyor.

— Elbette gidiyor. İşte barsağa giden bu gözle görülemeyecek kadar küçük yüzlerce yumurta orada açılıyor. İçlerinden çıkan canlı kurtcuklar barsak cidarını delip kana karşıyorlar. Kan dolanımı ile akciğere gelip bu defa hava borularını deliyorlar. Hava borularından öksürük ile ağza, yutağa ve tekrar mide yolu ile barsağa göç ediyorlar.

— Solucan yumurtaları hemen barsakta yerleşmiyor da solucan olmak için akciğerleri mi dolaşıyor Dr. Bey?

— Evet. Yumurtadan çıkan kurtcuklar akciğerleri dolaşır, hattâ yüzlerce kurtcuğun bu seyri akciğerde askarit pnömonisi dediğimiz bir nevi zatürrie bile yaparlar.

— Bir solucan yumurtası yutulduktan kaç gün sonra tekrar barsağa gelip yerleşiyor?

— Takriben bulaşmadan iki ay sonra vücuttaki devirlerini tamamlayıp barsakta erişkin askarit solucanı şeklinde yerleşirler.

— Dr. Bey, solucanlar çocukların büyümesine tesir ediyorlar, akıllarına da tesir ediyor mu?

— Tabii. Çocuğu kansız bırakıp büyümesini geciktirdiği gibi, akılca da geri kalmasına sebep olur.

— Ben kendimi solucana karşı nasıl korumalıyım Dr. Bey?

— Temizliğe son derece önem vermeli-siniz. Şüpheli suları katiyyen iyice kaynatmadan içmemeli. Meyva, sebze vesaireyi her ihtimale karşı çok iyi yıkamalı, hattâ imkân varsa kaynatmalısınız. İnsan dışkısının bağı, bahçeye atılmasına, gübre olarak kullanılmasına katiyyen müsaade etmemeli ve meydan vermemelisiniz.

— Çok doğru söylüyorsunuz Dr. Bey. “Temizlik sağlığın temelidir” sözü ne kadar yerindedir.

— Tabii. Temizlik olmazsa sağlık ta olmaz.

— Dr. Bey, bazılarında da beyaz, yassı şeritler oluyor. Halka halka. Bunlar insanlara nasıl geçiyor?

— Biz onlara (tenya) diyoruz. Halk arasında (şerit) derler. Birçok cinsleri vardır. Bazı kasaplık hayvan etleri ile geçer.

— Demek kendi temizliğimize dikkat etsek bile barsağımızda şerit olabiliyor öyle mi?

— Evet, bilhassa sığır etlerinde bu hayvanın kurtcuğu bulunabilir. İyi pişirmeden yenen bu etlere canlı kalan tenya kurtcuqları insanın barsağına gidip yerleşirler. Orada başları ile barsağın cidarına yapışarak hazır gıda maddeleriyle beslenip büyürler, halkalar teşkil ederler.

— İyi pişmeden yenen etlerle geçebildiğini söylüyorsunuz. Şu halde etleri iyice pişirirsek ve çiğ et yemezsek bu hayvan barsağına gelip yerleşemez öyle mi?

— Evet. Bilhassa sığır etleri her ihtimale karşı katien çiğ yenmemelidir.

— Pastırma ve sucuklar da mı çiğ yenmemeli Dr. Bey?

— Tabii. Temiz etlerden yapıldığına şüphe hasıl olursa pastırma ve sucukları da ateşte ve yağda pişirmeden yememelidir. Hele sıhhi muayeneye tâbi olmayan kontrolsüz kaçak etleri ve neden yapıldığı meçhul olan kontrolsüz pastırma ve sucukları yemek katiyen doğru değildir.

— Dr. Bey, şerit kurtcuğu sığır vücuduna nasıl girebiliyor?

— İnsanların barsağında yaşayan tenya şeridi bazan on metre uzunluğunda olabiliyor. Zaman zaman veya hergün bu şerit halkalarından kopup kirlilikler ile dışarı çıkar. Bu dışarı atılan her halkada binlerce yumurta vardır. Gözle görülmeyecek kadar küçük olan yumurtalar insan dışkı ile kirlenmiş rütubetli meralara yayılır. Burada otlayan sığır cinsi hayvanın vücuduna otlarla girer. Sığırların barsağından kanına oradan adalelerine girip bir

kese içinde yerleşirler. Kurtcuuk halini alırlar.

— Böyle bir eti çiğ yiyen insan bu kurtcuğu barsağına gönderince bir müddet sonra bu hayvan büyür ve barsakta yaşamaya devam eder öyle mi Dr. Bey?

— Evet.

— Dr. Bey, barsak şeridine karşı ilaç var mıdır?

— Tabii vardır. Ancak bu ilaçları doktor reçetesiyle almak ve tarifine dikkat ederek kullanmak lâzımdır. Çocuğun reçetesini yazdım tarifi üzere kullanın.

NOT : 7/68 sayıda yayınlanan "Çocuk felci" yazısının son paragrafında "HALK" aşısı, SABİN aşısı olacaktır. Düzeltir özür dileriz.

H. S.

Şenpınar Köyü

Yeşile bürünür ala bürünür.

Bahar aylarında yeri köyümün.

Mezarlık sırtından Eğnik görünür.

Buram buram kokar güllü köyümün.

Adıyla bağdaşık tatlı suları.

Akar yaylalara suyu köyümün.

365 göze soğuk pınarı.

Canı bin can katar suyu köyümün.

Kara suya kadar uzayıp gider.

Ovası deresi yolu köyümün

Güzellik kıymeti dünyayı değer

Tek dutu, deyirmen önü, öldü köyümün

Kaderde hediye varmış Fırata

Kala kala neyi kaldı köyümün

Tarusayı, Koçanıda gömdük Fırata

Odaların taşında, anısı kaldı köyümün.

Adnan BOZKURT

Serhat şehri Edirne'nin kurtuluşu ve Türk'ün düşmanına karşı büyük ruh asaleti

H. Tahsin GENÇOSMANOĞLU

Yıl 1912 - 13 Balkan Harbi:

Osmanlı orduları teşkilatsızlık ve iç çekişmeler yüzünden Çatalca'ya kadar çekilmiş, güzel yurdun (Edirne dahil) Batı Trakya kesimini düşmana (Bulgarlara) terketmişti.

Balkan devletleri, iyice zayıflamış olduğuna kanaat getirdikleri Osmanlıları Avrupa topraklarından sürüp çıkarmak için zamanı iyi seçmişlerdi. Esasen bu küçük milletleri Rusya başta olmak üzere bütün batı devletleri de durmadan kışkırtmışlardı.

Bulgarlar Çatalca'ya gelip İstanbul'u tehdit etmeye başlayınca, öteden beri İstanbul'u almak emel ve iştahında olan Rus Çarı homurdanmaya başladı. Bulgarlara dur dedi. Zaten bu sıralarda Osmanlı topraklarını paylaşamamak yüzünden Bulgarlarla müttefiklerinin de araları iyice açılmış, Sırlarla savaş başlamıştı bile.

Batı Trakyanın ve hele Osmanlıların ikinci başkenti olan şirin Edirne'nin Bulgarların eline geçmesini hiç hazmedemiyen vatanperver ve milliyetçi subaylar Enver beyin (Enver Paşa) gayriresmi muvafakatiyle alelacele gönüllü milis kuvvetleri teşkil ettiler. Bu sorumsuz milli kuvvetlerin başında Eşref Kuşçubaşı ve kendisi gibi gözü pek bir kaç kurmay arkadaşı vardı. O günkü hükümet yürürlükte olan mütarekeyi bozmak endişesi içinde, birbirlerine giren düşmanın bu halinden istifade etmek cihetine bir türlü karar veremiyordu. Bunu, çok iyi bilen sorumsuz gönüllü akıncı kuvvetler düşmanın bu karışık durumundan faydalanmayı bildiler. Vakit geçirmeden harekete geçip küçük kuvvetlerle büyük başarılar sağladılar. Bulgarlar cephe-lerde çözülmüşlerdi,

Mahmut Şevket Paşa kabinesindeki milliyetçi ve ateşli bakanlardan Enver ve Talat beylerin direnmeleri ile ordu resmen harekete geçti. Enver bey kuvvetleri ile birlikte Edirne üzerine yürüdü. Ordu ve gönüllü akıncı kuvvetleri ciddi bir mukavemet görmeden güzel Edirne geri alındı. 21 Temmuz 1913.

Balkan savaşının başladığı andan itibaren ilk defadır ki milletin yüzü gülmüştü.

Şimdi bu cennet toprakların düşman işgali sırasında Bulgarların Türk ve müslüman ahaliye yaptıkları zulmü, o sırada Kırkış'ta, katolik papaz Pere Michel'in Milâno'da çıkan Scla gazetesi muhabiri Mangenge'ye anlattıkları yazıyı okuyalım:

1 — Kırkış civarında bulunan "Kirkot" adındaki islâm köyünde Bulgarlar müslüman erkeklerden 700 kişiyi köyün camiine hapsedtikten ve islâm kadınlarını da camiin civarına topladıktan sonra bunların gözü önünde camiye dinamit atmışlar ve bilâhare ateşe vererek büsbütün yakıp yıkmışlardır.

2 — Pilonice denilen islâm köyünde de bütün islâm erkeklerini bir camiye topladıktan sonra camiyi yıkmışlar ve islâm kadınlarının da ırzına taarruz etmişlerdir.

3 — Dayanova köyünde ise Bulgarlar ahali-den tuttuklarını kuyulara atmak suretiyle öldürmüşlerdir.

4 — Selânikten gelmekte olan bir Osmanlı müfrezesini boğazlamışlardır.

5 — Bu vahşice cinayetleri işleyen komiteciler arasında bir çok fen adamı, doktor ve büyük tâcirler vardır. Bu komiteci fen adamlar-

rından biri kendi eliyle 140 insan öldürdüğünü iftiharla söylemiştir.

Bu ve buna benzer daha binlerce korkunç ve çirkin cinayetler karşısında tüyleri ürperen katolik bulgar papazı, durumdan derhal Fransız konsolosunu haberdar ederek işlenen mezalime bir son verilmesini rica etmiştir.

Şimdi gelelim Türklerin işgal ettikleri yerlerde düşman ahaliye karşı nasıl bir muamele yapılmıştır. Eşref Kuşçubaşı'nın hatıratından bir olayı nakletmekle yetinelim.

"Bir bulgar ilkokul bayan öğretmeninin istirhamı.

Eğridere'deyiz. Bütün kasabanın bulgar kadın ve kızlarını büyükçe bir eve toplamış, kendisi cümle kapısında.

— Kumandanınızı buraya istiyorum çok iyi bir iş için konuşacağım diye İbrahim Cihangiroğlu'na ricada bulunuyor. Fırsatını bulup gidiyorum. Çok güzel ve hiç bulgara benzemez okul öğretmeni çok telaşlı, gözleri nemli, Efendim, diyor. Sizlerin adil insanlar olduğunuzu haber aldık, bizler bu yüzden kaçmadık. Askerlerinize, gospodinliğinize (efendiliğinize) güvendik kaldık. Bu evin altı, üstü hep burgar kadın ve kızları ile doludur. Talebelerim, komşularım, gençlerimiz hep buradayız, bizi muhafaza ediniz.

Beni bunun için mi çağırdınız?

Evet efendim. Bundan büyük mühim birşey olur mu, namusumuzun korunması gibi.

— Müsterih olun, bizim efrat (erler) böyle pis işlere tenezzül etmezler.

— Bizde bunu bildik te kaçmadık, zaten bir alay mâsum talebe yavrularıyla nereye gidebildirdik?

— Çok memnun oldum. Güzel vazife yapmışsınız. Sizin başınızda İbrahim bey memurdur, ne isterseniz işlerinizi onunla halledersiniz. deyip çekildim. Yiyecek içecek ve herşeyleri temin edildi. Hattâ muhafazaları dahi! Bu mü-nasebetle nur topu gibi kızlar, melek gibi kadınlar Türkün himayesinde rahatta idiler.

Hattâ bir pazar günü çocuklarla beraber kiliselerine (biz onlar gibi mâbet yıkmamıştık) gidip dualarını icra etmişlerdi.

Ahaliden olanları posta posta kimsenin buru kanamadan Hasköy'e ve Bulgar hudutlarına gönderiyorduk."

İşte büyük Türk ulusunun zalim de olsa düşmanına karşı gösterdiği üstün ruh haleti ve âlicenaplık örneği.

26 Eylül

(Baştarafı sayfa 3'de)

tur. Türk Dil Kurumu bunun için kurulmuştur. Atatürk, maddi varlığının büyük bir bölümünü bu konu için ayırırken, dil devriminin karşısına çıkacakların yapacakları kötülükleri önlemek istemiştir.

Biz, bu yazıyla, dil konusunda bir tartışmaya girmek istemiyoruz. Aslında, bu konuda kendimizi yetkili de görmüyoruz. Bu konuda aydınlanmak isteyenler, Türk Dil Kurumu'nun yayınlarına başvurabilirler. Ancak, şuna kesin olarak inanmaktayız: Dil devrimine karşı olanlar, öteki devrimlere de karşıdırlar. Devrimlere karşı olmak ise, dolaylı yoldan Atatürkçü olmamak demektir. Öyle ya, hem devrimci olduğunu söyleyeceksin, hem de dilciliğin karşısına çıkacaksın. Olur mu böyle devrimcilik!..

Yukarıdaki yargıyı çürütecek tek bir kanıt gösterilemez. Kaldı ki, devrim deneni oluşum da, istenenin alınması, istenmeyenin itilmesi gereken bir parça bohça değildir. O bütün temel direkleri ve yan destekleriyle bölünmez bir bütündür.

Atatürk devrimlerini ve onların anlatım gücü olan dil devrimini baltalamak isteyenlerin bütün çabaları boşunadır. Çünkü, dil devrimi, Atatürkçülerin özverili çalışmalarıyla ve bütün hızlıla amaçlarına doğru ilerlemektedir.

Dil Bayramı hepimize kutlu olsun!..

TÜM ÖĞRETMENLER SİNİRLİ SORUMLU YARDIMLAŞMA VE TÜKETİM KOOPERATİFİ

TÖYKO
matbaası

Bütün basım işleri için hizmetinizdedir

Rüzgârlı sokak No: 15
Ulus — ANKARA
Tel : 10 41 68

Okuyucularımızla ...

Sayın Ramazan Sarı:

"Geceden Gündüze" adlı hikâyeniz ile "Renklerin Öyküsü" başlıklı denemeniz yazı kurulu tarafından incelendi. Yazılarınıza ilişkin olarak kurulumuzun görüşlerini, size ve dergimizin okuyucusu diğer genç yazarlara faydalı olacağı düşüncesi ile kısaca belirtiyoruz.

1) Hikâye Hakkında:

a) Gözlem, anlatış, duygu, dili kullanma bakımından hikâye yazarı yeteneklerine sâhip bulunduğunuz anlaşılıyor. Devamlı, sabırlı ve bilinçli bir çalışma ile bu çok değerli yeteneğinizi geliştirerek usta bir hikâye yazarı olabilirsiniz.

b) Bir yazar olarak önce belli bir san'at anlayışına sâhip bulunmak gerektiği açıktır. Çağımızın san'ati, toplumun hizmetindedir. Bu anlamda, san'atın amacı toplumsal yararadır. Böyle olunca, çağımızın san'atı, gerçekçi san'attır.

c) Öyleyse bir san'atçı olarak yazar, konusunu seçerken, işlerken toplumun yararını amaç edinmelidir.

d) Bu amacı gerçekleştirmek için toplumu iyi tanımak zorundadır. İçinden çıktığı, içinde yaşadığı, ve o'na sesleneceği halkı tanıyacak, anlayacak ve bu halk tarafından anlaşılacaktır.

e) Böyle bir düzeye ulaşabilmek için san'atçının belli bir dünya görüşü olacaktır, olmalıdır. Bu dünya görüşü, çağımızın bilime dayanan ilerici dünya görüşüdür.

f) Öyleyse, halkın yaşantısından çıkaracağımız halkın sorunlarını ele alan konuları seçerek ve bütün değerlerin yaratıcısı olan halkın güzellik anlayışını gözönünde tutmak şartı ile iyiyi, doğruyu, gerçeği ve ileriye amaç edinerek bu konuları işlememiz gerekmektedir.

g) Bu anlayış ve yöntemle sürdüreceğiniz çalışmalarınızdan kısa zamanda başarılı sonuçlar alacağınızı umuyorum.

2. Denemeniz hakkında:

Deneme; bildiğiniz gibi, san'at, toplum, felsefe, politika, bilim konularında bir yazarın belli bir sorunu ele alarak kendi görüş ve düşüncelerini işlediği bir yazı türüdür.

Bu konularda ele alacağınız sorunları, yukarıda açıkladığımız gibi bilimsel yöntemle ve belli bir dünya görüşü ışığında işlerseniz, deneme alanında da başarılı örnekler verebilirsiniz.

Saygılarımızla
AĞIN

NOT:

1. Dergiye gönderilen yazıların daktilo ile yazılmasını bir kere daha rica ederiz.
2. Türkiye Vakıflar Bankası Ankara Cebeci şubesine Mayıs 1968 ayı içinde abone bedeli olarak para yatıran üç okuyucumuz adlarını ve adreslerini belirtmemişlerdir. Bu okuyucularımızın banka makbuzu ile birlikte adreslerini göndermelerini rica ederiz.

Ressamın Duyguları Tablolarında,

Şairin Yaşantıları Mısralarında,

Yazarın Düşünceleri Kitaplarında,

1968'in yenilikleri ise :

AĞIN KUYUMCUSU

HALÛK NİKSARLI'da

**Altın ve Mücevherat ihtiyaçlarınız, Her
türlü Tamir i leriniz ve saat ihtiyaçlarınız
için Emrinizdedir.**

**Ancak ma azamızda bulunabilecek çok
orijinal modeller için Türkiye'nin her
tarafından sipariş kabul edilir.**

PARK CADDESİ No : 37

EL Zİ 

Kenet Emlak Ticaret Bürosu

**Hemşehrilerine hizmet
etmekten şeref duyar.**

Ankara - İstanbul'da gayrimenkul
almak isteyenlere istenilen bedel
ve şartlarla apartman, villa, arsa,
çiftlik, daire temin olunur.

**ADRES : Bedrettin Gençosmanoğlu Selânik Cad.
Tokay İşhanı 6 - 25 Telefon: 12 80 99
Kızılay — Ankara**